

İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNDEN BEKLENTİLERİ

Öğr. Gör. Alper Tunga Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların inşaat bölümü mezunu öğrencilere verilen eğitimden beklentilerinin belirlenmesidir. Bu kapsamda ülkemizde bulunan özel sektördeki işverenler ve kamudaki yetkili kişiler ile görüşülmüştür ve anket çalışması yapılarak meslek yüksekokullarından beklentilerin ne olduğu belirlenmiştir. Toplam 17 sorudan oluşan anket 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve istatistiksel analizleri yapılmıştır. Ankete 350 kişi katılmıştır. Çalışmada meslek yüksekokulu inşaat bölümü eğitimi ile ilgili bilgiler verilmiş ve yapılan araştırmanın amacı, yöntemi ve hipotezleri ortaya konularak sonuca ulaşılmıştır. Çalışma sonrasında kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların meslek yüksekokulu inşaat bölümü mezunlarından beklentilerinin neler olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre mezun öğrencilerin eğitim döneminde aldıkları mesleki uygulama derslerinin sektörün istediğini yeteri kadar karşılamadığı ortaya çıkmıştır. Bulgular doğrultusunda sonuçlar tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Meslek Yüksekokulu, İnşaat, Sektör.

EXPECTATION OF THE CONSTRUCTION SECTOR FROM VOCATIONAL SCHOOLS' STUDENTS

Abstract

The aim of this study is to determine the expectations of the organizations, operating at the public and private sector, from the training offered to students who are graduated from construction department. In this context, the province of our country employers in the private sector and authorized persons were interviewed and it was determined that what they expected from the vocational schools by making survey. The survey consists of 17 questions prepared by the Likert scale 5s and statistical analyses were performed. 300 people participated in the survey. The study provides informations about the training of construction department at vocational school and the results of the research has been reached by revealing the purpose, methods and hypotheses. After the study, it was determined what the expectations of the organizations, operating in the public and private sector, from the graduates of construction department. The most important result found in the survey is that the graduate students' technical practice during their training is not enough for the sector.

Keywords: Vocational School, Construction, Sector.

GİRİŞ

İnsan nüfusunun ve ihtiyacının artmasıyla, birçok sektörde olduğu gibi inşaat sektöründe de hızla gelişme ve büyüme söz konusudur. Gelişmekte olan Türkiye bu kapsamda ihtiyaçları sürekli artan bir ülke konumundadır. İnşaat ise sektör olarak söz konusu gelişimin en önemli sacayaklarından biri durumundadır. Bu bağlamda inşaat sektöründe istihdam edilecek personelin niteliği, yapılacak olan işin verimliliğini ve devamlılığını sağlayacaktır.

Meslek yüksekokul mezunları çalışma alanlarındaki görevleri itibarıyla üst düzey yönetici ile usta/kalifiye işçi arasında bulunan, usta/kalifiye işçiden daha fazla teorik bilgiye sahip, lisans mezunlarından daha çok uygulama becerisine sahip bir meslek ara elemanıdır. Bilindiği gibi meslek yüksekokulları uygulama ağırlıklı eğitim öğretim yapan, el becerisi ve uygulama yeteneği yüksek ara eleman yetiren yüksekokullardır.(Milli Eğitim

Bakanlığı[MEB], Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2002) Bu bağlamda meslek yüksekokullarındaki eğitimin amacına ulaşması için ders programlarında staj ve uygulamalara teorik dersler kadar önem verilmesi gerekmektedir.

İnşaat sektörü iş taleplerini en iyi şekilde değerlendirebilmek için iyi yetişmiş teknik elemanlara ihtiyaç duymaktadır. Bu teknik eleman yetiştirmede en önemli görevi ise meslek yüksekokulları üstlenmiştir. Meslek yüksekokulunda yetişecek inşaat teknikerleri inşaatın her safhasında görev alacaktır. Bundan dolayı inşaat sektörünün iyi yetişmiş çok sayıda inşaat teknikerine ihtiyacı vardır.

Pratik eğitimin yararları; teorik bilgileri yaşama geçirmek, mesleğin gerektirdiği kültüre kolay adapte olmak, yaratıcılık yeteneğini geliştirmek, sektörün gerektirdiği davranış özelliklerini kazanmak, ilgili konuda bilgiyi ve görgüyü artırmak, mezuniyet sonrası iş için bağlantılar yapmak, çalışacak iş alan hakkında bilgi sahibi olmak, okul-endüstri ilişkilerini geliştirmek şeklinde sıralanabilir. Bu tür bir mesleki eğitimde başarı; mesleki eğitimcilerin, işverenler, yöneticiler ve diğer eğitimcilerle işbirliğine istekli olmalarına bağlıdır (Görmüş ve Bektaş, 2002: 20).

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların inşaat bölümü mezunu öğrencilerinin mesleki yeterlilik düzeyleri hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak ve öğrencilere verilen eğitimden beklentilerini belirlemektir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni ülkemizde faaliyet gösteren inşaat şirketleri ve kamuda çalışan yetkili kişilerden oluşmaktadır. Örnekleme ülkemizde bulunan özel sektördeki işverenler ve kamudaki 350 yetkili kişilerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

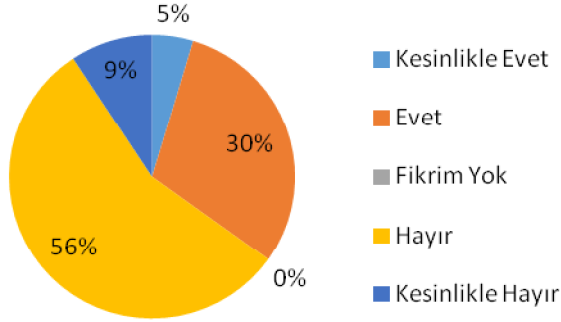
İnşaat sektörünün meslek yüksekokulu inşaat bölümü öğrencilerinden beklentilerini belirlemek amacıyla, ülkemizde bulunan özel sektördeki işverenler ve kamudaki yetkili kişiler ile görüşülmüştür ve anket çalışması yapılarak meslek yüksekokullarından beklentilerin ne olduğu belirlenmiştir. 350 kişinin katıldığı, toplam 17 sorudan oluşan anket, 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve istatistiksel analizleri yapılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

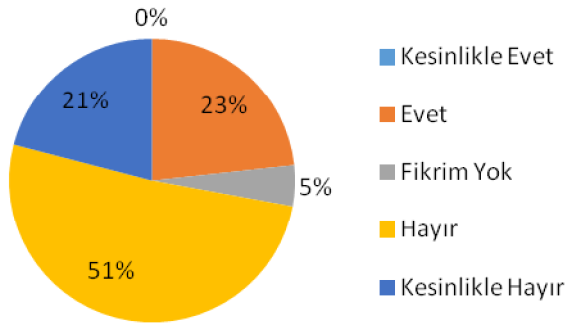
Her soru için alınan sonuçlar grafikler halinde verilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüşüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). İnşaat sektöründeki işverenlerin meslek yüksekokulu inşaat bölümü mezunlarına bakış açıları anket sonucunda ortaya çıkmıştır.

BULGULAR**İnşaat Sektörünün Meslek Yüksekokulu İnşaat Bölümü Öğrencilerinden Beklentilerin Belirlenmesi**

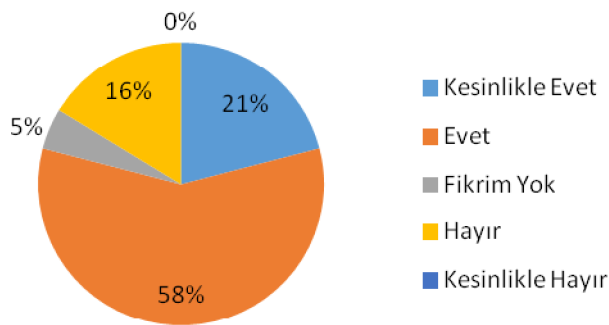
1. Piyasadaki mezun sayısının çok olması sizin için avantaj mı?

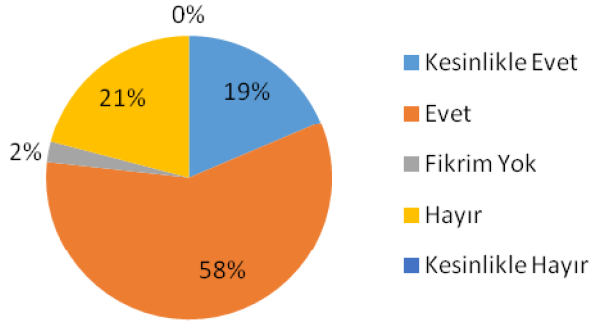
2. Meslek yüksekokullarından aldıkları eğitim piyasada iş bulma açısından yeterli görüyor musunuz?

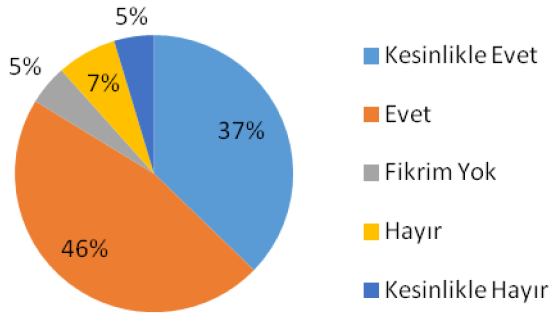
3. Yeni işe aldığınız personel için işe alıştirma dönemi uyguluyor musunuz?

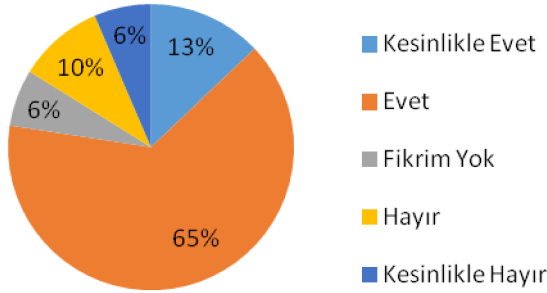
4. Meslek ile ilgili sertifikasının olması işe almanızda öncelik sağlıyor mu?

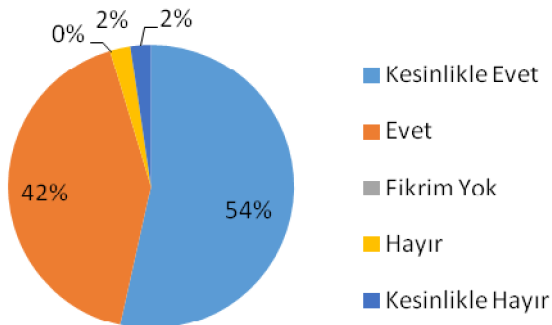
5. Kişilik özelliği işe almanıza etken mi?

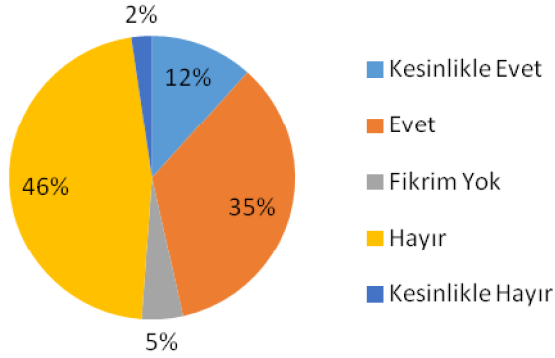
6. İş yerinizde staj yapması işe almanıza tercih sebebi mi?

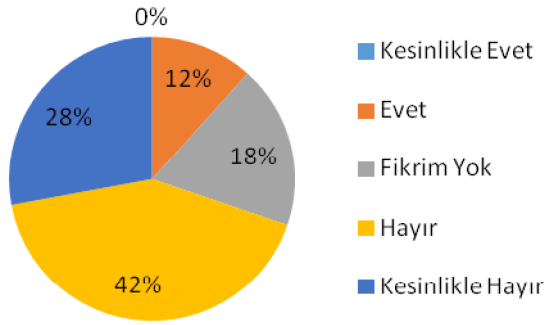
7. Genel bilgisayar bilgisinin olması önemli mi?

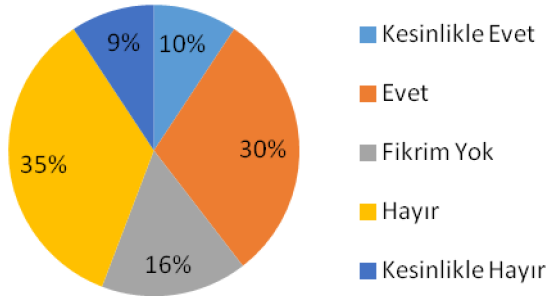
8. Yabancı dil bilmesi sizce önemli mi?

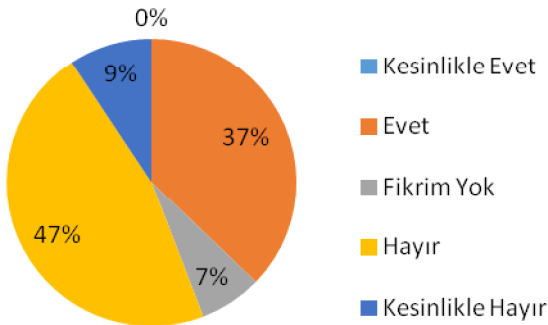
9. Yeni mezunlara güvenim tam diyebilir misiniz?

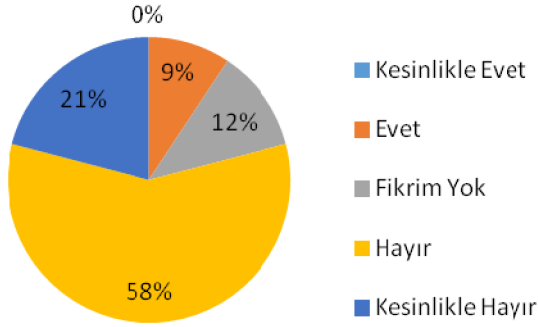
10. Meslek yüksekokulu mezunlarının çalışırken yaptıkları iş sizi tatmin ediyor mu?

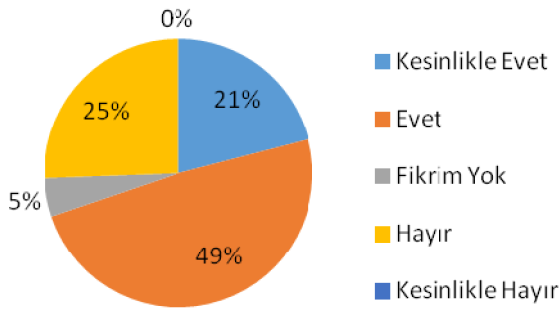
11. İş yerinize gelen stajyerlerden mesleki açıdan faydalaniyor musunuz?

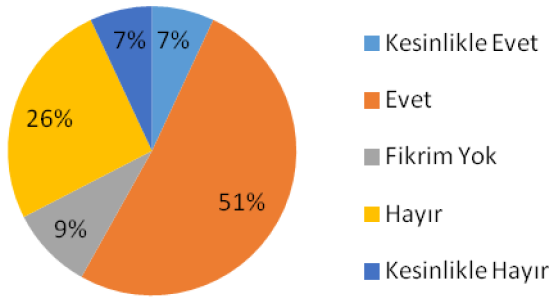
12. Yeni mezunların meslek bilgilerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

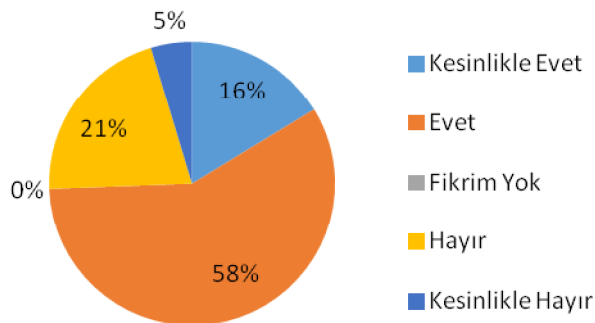
13. Erkekler için askerliğini yapması sizin işe almanız açısından önemli mi?

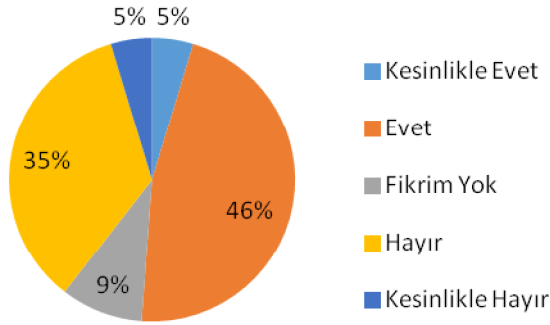
14. Bayan personel tercih eder misiniz?

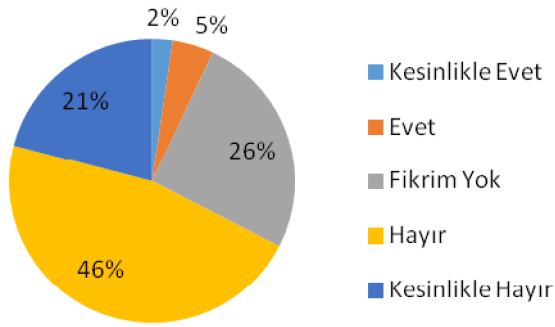
15. İşe alırken mülakat yapıyor musunuz?

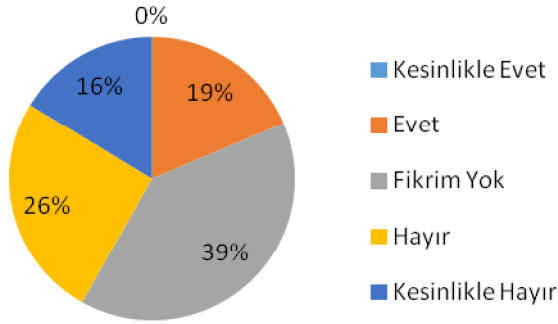
16. Meslek Yüksekokulunda anlatılan ders müfredatından haberdar mısınız?

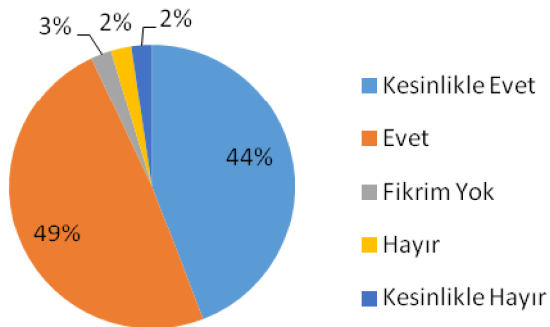
17. Meslek Yüksekokulunda okutulan müfredatın sektör ihtiyacını karşılayabildiğini düşünüyor musunuz?

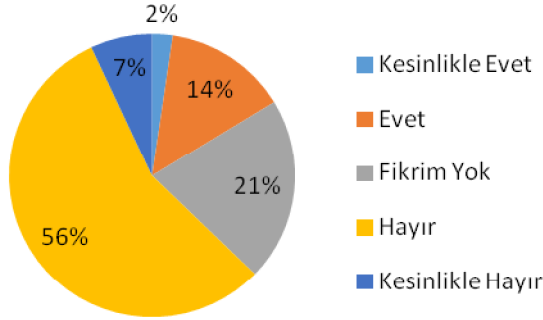
18. Sektör gözyle meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

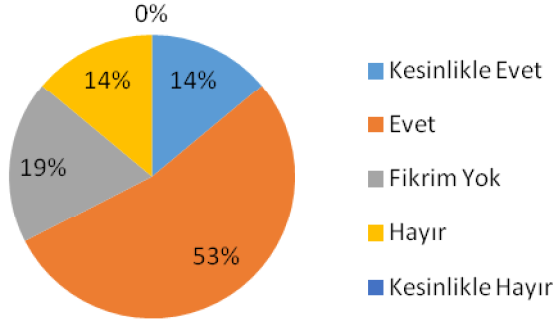
19. Mezunların bir dalda uzmanlaşmasını ister misiniz? (Beton, Mimari, Su Yapıları, Karayolları....)

20. Meslek yüksekokulların sektörün ihtiyaç duyduğu donanıma sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

21. Öğrencilerin öğrenim dönemi içinde sizinle çalışmalarını ister misiniz? (ücretli veya ücretsiz)

Ölçek için her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 5 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ağırlıklı ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

$$\text{Puan Aralığı} = (\text{En yüksek değer} - \text{En düşük değer})/5 = (5-1)/5 = 0,80$$

Bu durumda ağırlıklı ortalamaların değerlendirme aralığı aşağıdaki gibidir

1-1.80	: "Kesinlikle Hayır"
1.81-2.60	: "Hayır"
2.61-3.40	: "Fikrim Yok"
3.41-4.20	: "Evet"
4.21-5.00	: "Kesinlikle Evet"

Ölçek Maddeleri	\bar{X}	Sonuç
1. Piyasadaki mezun sayısının çok olması sizin için avantaj mı?	3,209302	Fikrim Yok
2. Meslek yüksekokullarından aldıkları eğitim piyasada iş bulma açısından yeterli görüyor musunuz?	2,860465	Fikrim Yok
3. Yeni işe aldığınız personel için işe alıştırmaya dönemi uyguluyor musunuz?	4,046512	Evet
4. Meslek ile ilgili sertifikasının olması işe almanızda öncelik sağlıyor mu?	3,976744	Evet
5. Kişilik özelliği işe almanıza etken mi?	4,162791	Evet
6. İş yerinizde staj yapması işe almanıza tercih sebebi mi?	2,767442	Fikrim Yok
7. Genel bilgisayar bilgisinin olması önemli mi?	4,44186	Evet
8. Yabancı dil bilmesi sizce önemli mi?	3,581395	Evet
9. Yeni mezunlara güvenim tam diyebilir misiniz?	2,744186	Fikrim Yok
10. Meslek yüksekokulu mezunlarının çalışırken yaptıkları iş sizi tatmin ediyor mu?	3,465116	Evet

11. İş yerinize gelen stajyerlerden mesleki açıdan faydalaniyor musunuz?	3,255814	Fikrim Yok
12. Yeni mezunların meslek bilgilerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	2,790698	Fikrim Yok
13. Erkekler için askerliğini yapması sizin işe almanız açısından önemli mi?	3,953488	Evet
14. Bayan personel tercih eder misiniz?	3,604651	Evet
15. İşe alırken mülakat yapıyor musunuz?	3,813953	Evet
16. Meslek Yüksekokulunda anlatılan ders müfredatından haberdar mısınız?	3,55814	Evet
17. Meslek Yüksekokulunda okutulan müfredatın sektör ihtiyacını karşılayabildiğini düşünüyor musunuz?	2,930233	Fikrim Yok
18. Sektör gözüyle meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?	3,255814	Fikrim Yok
19. Mezunların bir dalda uzmanlaşmasını ister misiniz?	4,348837	Kesinlikle Evet
20. Meslek yüksekokulların sektörün ihtiyaç duyduğu donanıma sahip olduğunu düşünüyor musunuz?	3,255814	Fikrim Yok
21. Öğrencilerin öğrenim dönemi içinde sizinle çalışmalarını ister misiniz? (Ücretli veya Ücretsiz)	4	Evet

Genel Ortalama: 3,52492 Evet

TARTIŞMA VE SONUÇ

İşverenlerin çok büyük bir kısmı, inşaat bölümü mezunlarının meslek yüksekokullarından aldıkları eğitimin piyasada iş bulma açısından yeterli olmadığını düşünmüşlerdir. Yine büyük bir kısmının yeni mezunlara iş konusunda güvenmedikleri fakat piyasada çalışıp tecrübe kazandıkça güvenlerinin arttığı görülmüştür.

İşverenlerin yeni işe aldıkları personel için işe alıştırma dönemi uyguladıkları görülmüştür. Yapılan yaz stajlarının öğrencileri denemek için çok güzel bir ortam olduğunu düşünen işverenler bu dönem içerisinde kendilerine faydalı olabilecekleri öğrencilerle çalışmaya devam etmeyi tercih etmişlerdir.

Öğrencilerin eğitim öğretim dönemi içerisinde meslekleri ile ilgili alacakları sertifikaların ve genel bilgisayar bilgisinin olmasının iş bulmaları açısından kendilerine çok büyük fayda sağlayacağı tespit edilmiştir.

Yapılan görüşmelerde genellikle firmaların işe alınacak kişilerin kişisel özelliklerine dikkat ettikleri görülmüştür. Buna karşın bazı işverenler ise önemli olanın işin iyi yapılmasını ön planda tutup kişiliği ikincin planda tutmuşlardır.

Erkek mezunların genellikle askerliğini yapmış olmaları tercih sebebi olurken, bayanların ise şantiye işlerinde çok tercih edilmediği fakat büro işleri için daha çok tercih edildiği görülmüştür.

İşverenler meslek yüksekokulu inşaat bölümünde anlatılan ders müfredatından haberdar olmakla birlikte bunların sektörün ihtiyacını karşılayacak düzeyde olmadığını düşünmektedirler. Eğitim öğretim dönemi içerisinde belli dallarda uzmanlaşmalarının, dönem içerisinde ücretli veya ücretsiz iş yerlerinde belirli zamanlarda ve okuldan aldıkları eğitime paralel olarak gelip çalışmalarının mesleki birikimleri açısından daha iyi olabileceğini düşünmektedirler.

Ülke olarak kalitenin sürekliliği önemli bir parametredir. Süreklilik elde edebilmek, yüksek kalitede insan gücüne sahip olmakla mümkündür. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarına, bu elemanların yetiştirilmesi açısından büyük bir sorumluluk düşmektedir. Özellikle sanayinin istediği özelliklerdeki kalifiye eleman, ancak uygulamalı eğitim ile yetiştirilebilecektir (Koca, Özgüler ve Aksungur, 2015).

Araştırma bulguları doğrultusunda; meslek yüksekokulu inşaat bölümünün devamlı sektörle iç içe olması ve mezun olur olmaz sektörün ihtiyaçlarını karşılayabilecek donanımına sahip teknik eleman yetiştirmesi gerekmektedir. Bunun içinde ders müfredatlarını uygulama ağırlıklı derslerle düzenleyerek sektörle işbirliği içerisinde olması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Görmüş, A.Ş. ve Bektaş, Ç. (2002). Sektör temsilcilerinin meslek yüksekokulu öğrencilerini algılamalarına yönelik bir araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2, 19-30.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Koca, T., Özgüler A.T., ve Aksungur, S. (2015, Aralık). İnönü Üniversitesi Arapgir Meslek Yüksekokulu teknik programlar öğrencilerinin mesleki uygulama dersleri ile ilgili görüşleri ve analizi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 5, 23-30. 04.04.2016 tarihinde http://www.ejovoc.org/makaleler/december_2015_umyos/pdf/ejovoc_december_2015_umyos.pdf adresinden alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], (2000). Meslek Yüksekokullar Program Geliştirme Projesi, Genel bilgiler, Ankara.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.